

Кратка информация за остатъци от пестициди в биологичните продукти

1. Въведение

Биологичното земеделие е все още ниша в свят с **доминиращо конвенционално земеделие**. В същото време с разрастването на биологичния пазар, с по-дълги и по-сложни вериги на доставка, рискът от **измама** неминуемо се увеличава. Затова, както европейският Регламент за биологично производство (ЕО) 889/2008, Регламент (ЕС) 2018/848 и неговите делегирани актове и актове за изпълнение, еквивалентният стандарт на CERES на Регламент (ЕС) 834/07, включително техните анекси за трети страни, така и NOP, изискват сертифициращите органи да взимат проби от **поне 5%** от техните клиенти всяка година. В допълнение, много от участниците на биологичния пазар взимат и тестват техни **собствени проби**.

2. Какво казват биологичните стандарти за остатъчните вещества?

- Към момента **Европейският Регламент** за биологичното земеделие не определя конкретни **максимални нива на остатъчни вещества (MRL/МНОВ) за биологичните продукти**. Някои държави членки (напр., Белгия, Италия и Чешката Република) са посочили подобни „биологични МНОВ. Въпреки това, засега в повечето държави членки се прилагат общоприетите МНОВ за конвенционални храни. И все пак, остатъчните вещества повдигат съмнението, че непозволени методи може да са били използвани при производството, както и че конвенционални продукти се продават като „биологични“.
- Националната Биологична Програма на САЩ (**NOP**) определя конкретни MRL/МНОВ („нива на толерантност“) за конвенционална храна. Тя се определя на 5% от общата толерантност за конвенционалните храни. Ако няма изрично установено MRL/МНОВ за определен продукт / комбинация от пестициди, се прилага стандартна толерантност от 0.01 мг/кг. Това означава, че в случаи, в които продукти са с 5% от 0.01 мг/кг (= 0.0005 мг/кг), трябва да бъдат понижени до конвенционални – независимо от произхода на остатъчното вещество.
- Японският Земеделски Стандарт (**JAS**) за биологично земеделие не определя специфични максимални нива на остатъчни вещества (MRLs) за органични продукти до момента, тъй като JAS следва политика за нулеви остатъчни вещества за неразрешени суровини.
- Законодателството на някои биологични пазари (напр., Китай, Корея) следва политиката на нулевите остатъчни вещества.

3. Какво ни казват резултатите от тестовете?

Някои хора вярват, че резултатите от тестовете на остатъци от пестициди ще им кажат дали един продукт е биологичен или не. Това не е вярно. Нека погледнем следните сценарии и техните интерпретации:

Сценарий	Интерпретация	Повторна проверка от CERES
Няма открити остатъци	Това са добри новини! И все пак, това не е достатъчно за да се класифицира един продукт като биологичен. Възможно е пестициди да са били използвани на поранен етап и да са изчезнали по време на взимане на пробата. Възможно е също пестициди да са били използвани, но да не попадат в обхвата на теста. Много е трудно да се открие химически тор с лабораторно изследване.	Обикновено не е необходима
Открити са остатъчни вещества под или около 0.01 мг/кг	Много хора твърдят, че след като „това е под определеното от биологичните асоциации ограничение, значи продуктът е биологичен “. Това е невярно . Ниското ниво на остатъчни вещества може да се дължи на: а. Замърсяване от съседни полета,	Обикновено , CERES ще започне разследване

	b. Дegrаdация на остатъчните вещества между времето на прилагане и времето на вземане на пробата; c. Смесване на замърсени с незамърсени партии.	
Високи нива на остатъчни вещества са открити	Колкото по-високи са нивата на остатъчните вещества (и/или колкото по-голям е броят на различните открити субстанции), толкова по-силно е подозрението , че е възможно да са били използвани пестициди или че конвенционални продукти се продават като „биологични“. Какво считаме за „високи“ нива на остатъчните вещества зависи от културата и обстоятелствата.	CERES ще започне разследване

4. Какви са задълженията на биологичния оператор?

Когато биологичен производител, преработвател или търговец е информиран за остатъци от пестициди, намерени в неговите/нейните биологични продукти или в продукти закупени или продадени от неговата ферма, той/тя е задължен/а да:

- Информира** незабавно **сертифициращия орган** (в нашия случай, това е CERES),
- Разследва** произхода на проблема,
- Да подsigури, че продукцията от засегнатия парцел/партида и от други парцели/партиди, които е възможно да са били засегнати от същия проблем, не се продава като биологична, докато тече разследването,
- Информира** писмено неговите/нейните **клиенти**, ако им е продадена продукция от парцели, за които не са спазени биологичните стандарти.
- Да гарантира, че **произходът** на проблема е **идентифициран** и причината е отстранена, за да не се повтаря същия проблем отново.
- Да води записи за възникналите проблеми във **формата за оплаквания**, включително за предприетите мерки.

Моля, препращайте към чл. 91(1) от Регламент (ЕО) 889/2008, чл.29 от Регламент (ЕС) 2018/848, чл.1 от Регламент (ЕС) 2021/279 и договора за сертификация на CERES. Счита се за сериозно несъответствие, ако не се уведоми сертифициращия орган при подобни случаи.

Някои търговци и преработватели са установили практиката да тестват пробите от различните доставчици и след това да закупят само от онези, които предоставят чисти проби. Това е добра практика досежно гарантиране качеството, стига отговорните сертифициращи органи да са информирани за позитивни проби. Ако обаче това не се случи, процедурата ще бъде сметена за неприемлива, тъй като тези търговци и преработватели укриват измама умишлено.

5. Какво е необходимо, за да бъде един резултат достоверен?

Когато получим резултатите от проби, които не са били взети от CERES, прилагаме следните критерии:

- Лабораторията** трябва да бъде не само акредитирана, но и да има широк опит в анализа на остатъчни вещества от пестициди;
- Трябва да има **пълен пакет от документи**, показващ, че засегнатата партида всъщност наистина идва от производителя / преработвателя / търговеца, от който се твърди, че идва;
- Много от участниците на биологичния пазар имат собствени отдели по гарантиране на качеството, които следват стриктни процедури, когато вземат проби. Естествено, проба, взета от трета страна (контролиращ орган) се счита за по-достоверна, отколкото проба, взета от търговец.

6. Задължения на системата за вътрешен контрол (ICS) при сертифицирани групи производители

В случай на групи производители с ICS, както предотвратяването и идентифицирането на несъответствия на ниво производител, така и системните мерки са основните задачи на ICS. Чрез своите одити CERES проверява само извадка от всички производители, за да провери дали **ICS е в състояние да осигури спазването на наредбите на производителите и да даде адекватни последващи действия, ако не**. Анализът е един от основните инструменти на CERES, за да се провери дали ICS е ефективен или не. Следователно, когато остатъците от пестициди се открият на ниво група производители, това често е индикатор, че ICS не открива ефективно сериозните НС при производителите. Най-честите несъответствия в контекста на остатъци от забранени вещества са:

- a. **Употреба на забранени пестициди** от фермери-членове.
- b. **Смесване** с не сертифицирани продукти на ниво ферма или склад.

Други възможни източници (например замърсяване от съседни полета, кръстосано замърсяване) обикновено не водят до наличието на значителни остатъци.

За проследяването на такива случаи и за предотвратяването на бъдещи случаи ролята на ICS е от решаващо значение. ICS трябва да вземе предвид следните мерки:

- a. **Определяне на причината** за остатъците чрез допълнителни посещения, интервюта със съседни, вземане на проби. Много често се идентифицира един **единствен производител**, който уж е причинил проблема, когато това е **много малко вероятно**. Много пъти има повече производители с подобни несъответствия. Например: Ако в проба от контейнер с производството на 30 различни дребни притежатели се открият остатъци от пестицид, например 0,03 mg / kg, обяснението, че един отделен дребен стопанин причинява тези остатъци, не е много правдоподобно. Продуктът, доставен от този фермер, трябва да е имал почти 1 mg / kg, така че след разреждане посочената стойност все още е открита. Остатъци от това ниво обаче се срещат много рядко, дори в конвенционалните продукти!
- b. **Да навлезе по-дълбоко**: Не само да се направи разследване на производителите, където са открити остатъците, но да се идентифицират всички производители, които не отговарят на изискванията. За целта трябва да се направят допълнителни посещения в моменти с най-голям риск от смесване с не сертифициран продукт (т.е. време на прибиране на реколтата) или в моменти на прилагане на забранени субстанции.
- c. Да се анализират **слабостите в системата**, определяне на мерки за тяхното отстраняване и гарантиране, че в дългосрочен план ICS открива сериозни НС ефективно и преди сертифициращия орган. В този контекст са полезни следните стъпки:
 - i. Достатъчно наблюдения на потока на продуктите
 - ii. Адекватни механизми за контрол на качеството
 - iii. Проверка и документиране на възможни дублиране на производители в различни групови програми.
 - iv. Адекватен и индивидуален анализ на риска за всеки производител
 - v. Достатъчни допълнителни мерки за контрол (внезапни проверки, вземане на проби и др.) въз основа на идентифицираните рискове
 - vi. Качество и професионализъм на вътрешните инспектори и техните методи за проверка

Обикновено, след като ICS установи слабости и определи план за действие, CERES трябва да оцени този план и да реши дали той е достатъчен. След прилагането на мерките от ICS, CERES трябва да провери, обикновено чрез допълнителни посещения и вземане на проби, дали

прилаганите мерки са били ефективни. Въз основа на това CERES ще реши дали сертифицирането може да се поддържа

7. Какво се случва със засегнатите продукти, които разследваме?

Членове 28, 29 и 45 от Регламент (ЕС) 2018/848 и неговите делегирани актове и актове за изпълнение, включително техните приложения за трети държави, чл. 91, параграф. 2 от Регламент (ЕО) 889/2008 постановяват: „Когато (...) контролен орган има мотивирано съмнение, че даден оператор възнамерява да пусне на пазара продукт, който не е в съответствие с разпоредбите на биологичното производство, но има позоваване на метода на биологичното производство, този (...) контролен орган може да изиска операторът временно да не продава продукта с това позоваване за срок, който подлежи на определяне от същия (...) контролен орган“. Следователно, **ако подозрението е „обосновано“**, CERES трябва да се подсили, че този оператор **не продава биологични продукти, докато трае разследването**. Тази разпоредба се прилага спрямо европейския регламент, но не и за NOP. Въпреки това, отново съгласно NOP, операторът има отговорността да гарантира, че несъответстващи продукти не са пуснати на пазара.

8. Процедури на CERES при разследвания

Като контролен орган **CERES има задължението да проверява**, когато има съмнение, че сертифициран оператор не спазва правилата. Както вече беше обяснено по-горе, наличието на неразрешени пестициди в проби от биологични продукти представлява случай на съмнение. Но има и други видове анализи, които могат да доведат до съмнения и следователно изследвания (ГМО, азотни изотопи, радиация и др.).

Разследванията в CERES се ръководят от специалистите на отдела за нередности, които са компетентни в интерпретацията на аналитичните резултати и проследяването на случаите на нередности. **Целта на тези проучвания е да се определи причината за остатъците** и възможните несъответствия от страна на сертифицирания оператор. Въз основа на това се определят мерките, които трябва да бъдат предприети (т.е. искане за коригиращи действия, обезценяване на партиди, култури или оператори).

Методите на разследване, използвани от контролните органи, включват събиране на данни, проверки за проследяване, комуникация с други сертификатори / експерти, писма за разследване до сертифицирания оператор, последващи проверки, вземане на проби.

Ако анализът на проба, взета от CERES по време на инспекция на оператор, разкрие забранени вещества, всеки оператор има право да поиска, за своя сметка, **анализа на контра пробата** в одобрена от CERES и квалифицирана лаборатория. Обърнете внимание, че пробите могат да се изпращат след като CERES е **предоставил необходимите инструкции за това и одобрените лаборатории**. **Срокът** за искане на такъв анализ обикновено е **една седмица след получаване на уведомлението**. В случай на противоречиви резултати, втори насрещен анализ трябва да реши дали разследването продължава или случаят е приключен.

9. Цена на разследването

Последващите инспекции често са скъпи. CERES трябва да **фактурира съответните разходи и работни часове на клиентите**, при които са открити остатъчни вещества. За повече информация, моля, вижте също правила за фактуриране, 3.3.0 и вашия договор с CERES.